

Managing collective violence around public events: an international comparison (2011).
O.M.J. Adang (Politieacademie, Apeldoorn). Politiewetenschap 55

Doelstelling

Door uit de hand gelopen evenementen uit verschillende landen met elkaar te vergelijken tracht men te ontdekken of er breed toepasbare ontwikkelingen en basisprincipes zijn en of er over het algemeen lijn zit in de eigenschappen en tactieken van geweldsovertreders aan de ene kant en interventiepraktijken aan de andere kant.

Hoofdvraag

Van welke vormen van collectief geweld in relatie tot publieke evenementen is sprake in een aantal met Nederland vergelijkbare landen, hoe gaan autoriteiten in preventieve en repressieve zin om met (mogelijke) incidenten en welke lessen kunnen ten aanzien daarvan getrokken worden voor Nederland?

Methoden van onderzoek

- verkennend onderzoek in drie met Nederland, op cultureel gebied, vergelijkbare landen: Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Zweden.
- binnen de drie landen is gekozen voor een 'high impact' evenement dat onderwerp is geweest van onafhankelijk onderzoek en dat verschillende uitdagingen heeft gekend.
- gestructureerde expertinterviews onder politiemensen met verschillende posities en uit verschillende lagen van de organisatie die zelf bij het evenement (betrokken) waren.
- documentenanalyse

Samenvatting

Directe aanleiding voor het onderzoek waren de strandrellen in Hoek van Holland, waarnaar een jaar eerder onderzoek werd gedaan. Deze internationaal vergelijkende studie richt zich op uit de hand gelopen evenementen of manifestaties in Duitsland, Engeland en Zweden en de, al dan niet gemeenschappelijke, lessen die daaruit getrokken zijn. Bij deze evenementen bleken, opmerkelijk genoeg, nauwelijks hooligans betrokken. Wel veel politiek of anderszins gemotiveerde actievoerders. Dat neemt niet weg dat de lessen over uit de hand gelopen manifestaties of evenementen veel overeenkomsten vertonen.

De belangrijkste lessen uit Hoek van Holland en uit het internationale onderzoek zijn vooral gelegen in een hernieuwde bewustwording van waar het steeds om gaat bij het managen van publieke evenementen: een gedegen voorbereiding, het voorkomen en beperken van gelegenheden voor ongestraft geweldgebruik, het monitoren van het gedrag van betrokkenen, het vroegtijdig, kleinschalig interveniëren en het op geloofwaardige wijze vriendelijk en streng hanteren van tolerantiegrenzen.

Het onderzoek laat verder zien dat, ongeacht de verschillen tussen de drie landen (bijvoorbeeld met betrekking tot wetgeving en politieorganisatie), er een aantal duidelijke internationale trends zijn met betrekking tot het ordehandhaving bij publieke evenementen.

Behoefte bestaat aan:

- o een beter begrip en gebruik van bestaande bevoegdheden in plaats van uitbreiding van bevoegdheden of nieuwe wetgeving;
- o betere uitrusting voor 1) persoonlijke bescherming van agenten 2) politie-onderlinge communicatie 3) communicatie met deelnemers aan publieke evenementen 4) informatie-verzameling 5) bewijsverzameling of 6) flexibiliteit en mobiliteit;
- o toenemende flexibiliteit waarbij de politie als geheel of verschillende eenheden eenvoudig kunnen switchen tussen verschillende benaderingen, mobiel zijn en op- en af kunnen schalen;

- meer aandacht voor bewijsgaring om zo de kwaliteit van aanhoudingen te vergroten en de kans op succesvolle vervolging te vergroten;
- meer aandacht voor goede inhoudelijke debriefing, het identificeren van goede werkwijzen en de uitwisseling van leerervaringen tussen korpsen;
- toepassing van een goede mix van een “vriendelijke” en ‘strengere’ strategie gebaseerd op het faciliteren van vreedzaam gedrag en een graduele, gedifferentieerde en informatiegestuurde benadering die ruimte creëert voor enerzijds dialoog in combinatie met anderzijds vroegtijdige, kleinschalige en gerichte interventies;
- het opbouwen van een goede intelligence-positie met betrekking tot bekende geweldplegers in combinatie met context gebonden informatie over de dynamiek van menigten.